

Vaasan yliopisto
UNIVERSITY OF VAASA

Juho-Joel Mäenpää

Kotimaisten ja kansainvälisten musiikkifestivaalien hiilijalanjäljen vertailu: päästölähteet, menetelmät ja kehityssuunnat

Tekniikan ja innovaatiojohtamisen
akateeminen yksikkö
Kandidaatin tutkielma
Sähkö- ja energiatekniikka

Vaasa 2026

VAASAN YLIOPISTO**Tekniikan ja innovaatiojohtamisen akateeminen yksikkö**

Tekijä:	Juho-Joel Mäenpää		
Tutkielman nimi:	Kotimaisten ja kansainvälisten musiikkifestivaalien hiilijalanjäljen vertailu: päästölähteet, menetelmät ja kehityssuunnat		
Tutkinto:	Tekniikan kandidaatti (TkK)		
Koulutusohjelma:	Energia- ja informaatiotekniikan ohjelma		
Opintosuunta:	Sähkö- ja energiatekniikka		
Työn ohjaaja:	Anne Mäkiranta		
Valmistumisvuosi:	2026	Sivumäärä:	35

TIIVISTELMÄ:

Tutkielmassa tarkastellaan kotimaisten ja kansainvälisten musiikkifestivaalien hiilijalanjälkeä sekä niitä tekijöitä, joista tapahtumien ympäristövaikutukset muodostuvat. Lähtökohtana on festivaalien kasvava kulttuurinen ja taloudellinen merkitys sekä tarve ymmärtää niiden ekologisia vaikutuksia aiempaa kokonaisvaltaisemmin. Tavoitteena on kuvata keskeiset päästölähteet, vertailla erilaisten festivaalien toimintamalleja ja tarkastella keinoja, joilla tapahtumia voidaan kehittää ympäristöystävällisemmiksi.

Aineistona hyödynnetään festivaalien vastuullisuusraportteja ja alan tutkimuskirjallisuutta. Tarkastelun kohteena ovat Flow Festival, Vaasa Festival, Glastonbury Festival ja Coachella. Keskeisiksi päästölähteiksi ovat muodostuneet yleisön matkustaminen, ruokahuolto, energiankäyttö ja jätehuolto. Näistä matkustaminen on osoittautunut merkittävimmäksi tekijäksi, sillä suurin osa festivaalien kokonaispäästöistä syntyy kävijöiden liikkumisesta tapahtumapaikoille. Ruokahuollon osalta erityisesti eläinperäiset tuotteet lisäävät ympäristökuormitusta, kun taas energiantuotannossa fossiilisiin polttoaineisiin perustuvat ratkaisut ovat edelleen yleisiä. Jätehuollon vaikutus on suhteellisesti pienempi, mutta sillä on merkittävä rooli kiertotalouden ja materiaalivirtojen hallinnan näkökulmasta.

Havaintojen perusteella suomalaiset festivaalit hyödyntävät vastuullisuustyössään erityisesti olemassa olevaa infrastruktuuria, paikallisia toimijoita ja järjestelmällistä ympäristötyötä. Kansainvälisistä esimerkeistä Glastonbury edustaa kokonaisvaltaisinta mallia, jossa matkustaminen, energiantuotanto ja jätehuolto on integroitu osaksi tapahtuman rakenteita. Coachella puolestaan painottaa saavutettavuutta ja kuluttajille tarjottavia vaihtoehtoja, mutta ei ohjaa kävijöiden käyttäytymistä yhtä voimakkaasti.

Keskeisiä kehityssuuntia ovat vähäpäästöisten matkustusratkaisujen edistäminen, uusiutuvan energian laajempi hyödyntäminen, kasvipohjaisen ruokatarjonnan lisääminen sekä kiertotalouden syvempi integrointi tapahtumatuotantoon. Vaikka täysin päästöttömien festivaalien järjestäminen ei ole nykyteknologialla mahdollista, merkittäviä päästövähennyksiä voidaan saavuttaa yhdistämällä teknologisia innovaatioita, rakenteellisia ratkaisuja ja kuluttajakäyttäytymiseen vaikuttavia keinoja.

AVAINSANAT: musiikkifestivaalit, hiilijalanjälki, kestävä tapahtumatuotanto, matkustaminen, energiankulutus, ruokahuolto, kiertotalous.

Sisällys

1	Johdanto	5
2	Festivaalit suurina kulttuuritapahtumina	7
2.1	Musiikkifestivaalit	7
2.2	Kotimaiset musiikkifestivaalit	8
2.3	Kansainväliset musiikkifestivaalit	9
3	Festivaalien suurimmat saastuttajat	11
3.1	Polttoaineet ja matkustaminen	12
3.2	Ruoka ja vesi	14
3.3	Jätehuolto	16
4	Miten tapahtumajärjestäjät hillitsevät päästöjä	17
4.1	Ulkoiset keinot	17
4.2	Sisäiset keinot	19
4.2.1	Energiantuotannon päästövähennykset	20
4.2.2	Kehittyvä jätehuolto ja kiertotalous	21
4.2.3	Kestävät ruokaratkaisut	22
4.2.4	Luontovelan hyvittäminen	23
5	Kohti vähäpäästöisempiä festivaaleja	24
5.1	Vähäpäästöisempi matkustaminen	24
5.2	Päästötön energiatulevaisuus	25
5.3	Ruokajärjestelmien murros	26
5.4	Kiertotalouden tulevaisuus	26
6	Johtopäätökset	28
7	Yhteenveto	31
	Lähteet	33

Kuviot

Kuvio 1. Tutkielman käsitteellinen viitekehys. 6

Kuvio 2. Suomalaisten festivaalien osallistujamäärän kehityskäyrä vuosina 2016–2025. 9

Kuvat

Kuva 1. Suurten festivaalien kokonaishiilijalanjäljen muodostavat osatekijät. 12

Kuva 2. Vuoden 2025 Flow Festivalin kokonaismateriaalipäästöt ja hiilidioksidipäästöt. 13

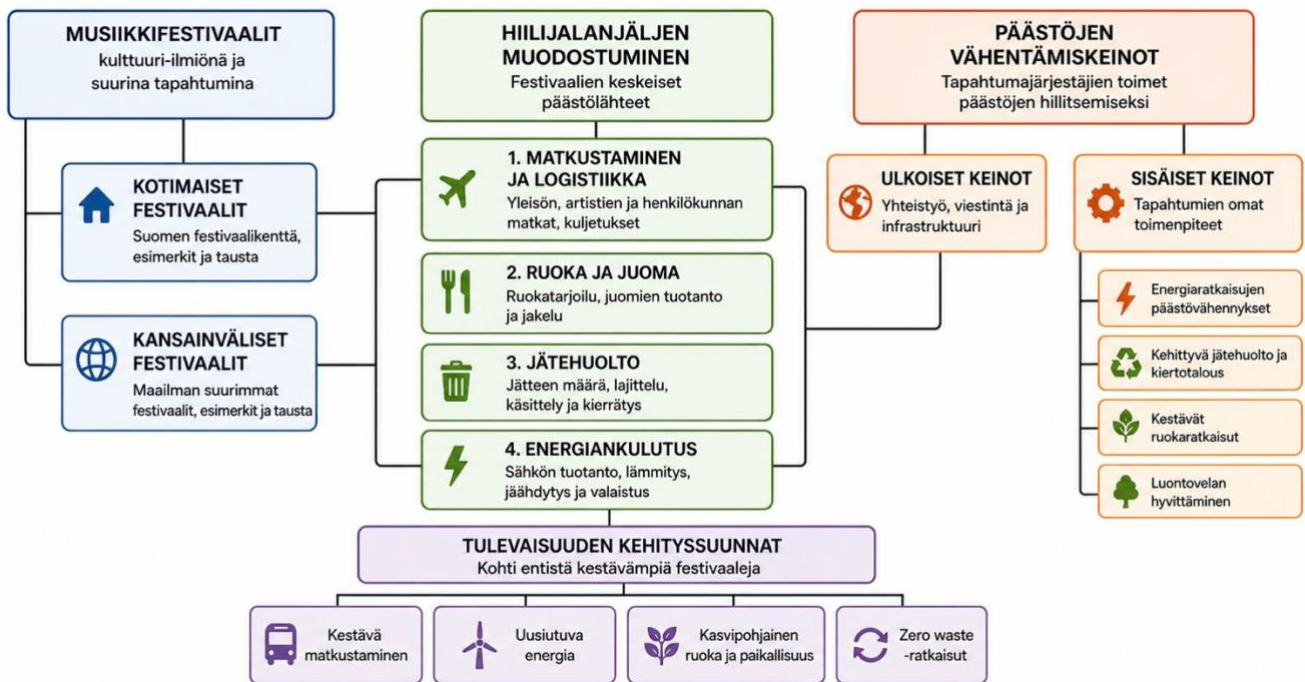
Kuva 3. Festivaaleilla tarjotun ruoan painon ja suhteellisten päästöjen prosentuaaliset osuudet 15

Kuva 4. Kartta Glastonbury Festivalin tarjoamasta suorasta bussiliikenneyhteydestä Isossa-Britanniassa. 19

1 Johdanto

Suomi on maa, jossa talvi on pitkä ja kesä niin lyhyt, että siitä on syntynyt maassamme lähinnä surullisen kuuluisa vitsi. Kesään liittyy paljon odotuksia: lyhyen lämpimän jakson aikana pitäisi ehtiä tehdä kaikki, mutta sää ei aina ole suosiollinen. Yksi asia on kuitenkin varma – säästä riippumatta suomalaiset löytävät tiensä kesäisin festivaaleille. Nuoret ja aikuiset osallistuvat innokkaasti kesän suurimpiin musiikkitapahtumiin, ja festivaalit ovat vakiinnuttaneet asemansa osana suomalaista kesäkuulttuuria. Mediassa korostuvat usein tulevat esiintyjät ja vuosittain nousevat lipunhinnat, mutta huomattavasti vähemmän huomiota saavat festivaalien ympäristövaikutukset. Useimmat kävijät eivät tule pohtineeksi tapahtumien ekologista kuormitusta lipunostovaiheessa tai itse festivaalipäivien aikana.

Tämän kandidaatin tutkielman tavoitteena on tarkastella suomalaisten ja kansainvälisten musiikkifestivaalien taustalla vaikuttavia ympäristövaikutuksia ja lisätä ymmärrystä siitä, mistä festivaalien hiilijalanjälki muodostuu. Työssä analysoidaan keskeisiä päästölähteitä sekä kotimaisissa että ulkomaisissa tapahtumissa ja tarkastellaan, millaisin keinoin tapahtumajärjestäjät pyrkivät vähentämään toiminnastaan aiheutuvaa ympäristörasitusta. Lisäksi pohditaan, miten festivaaleja voitaisiin tulevaisuudessa järjestää entistä ympäristöystävällisemmin. Kuviossa 1 on esitetty rakennekehys, jota tutkielma noudattaa.

Kuvio 1. Tutkielman käsitteellinen viitekehys.

2 Festivaalit suurina kulttuuritapahtumina

Festivaalit ovat merkittäviä kulttuurisia ja sosiaalisia tapahtumia, jotka kokoavat yhteen suuria yleisömääriä ja muodostavat tärkeän osan alueiden identiteettiä ja taloudellista toimintaa. Ne toimivat alustoina taiteelle, yhteisöllisyydelle ja kaupunkikulttuurin kehittymiselle. Festivaalit ovat myös merkittäviä matkailun vetovoimatekijöitä, sillä ne houkuttelevat kävijöitä sekä kotimaasta että ulkomailta ja vahvistavat alueiden näkyvyyttä kansainvälisesti (Lorincz ja muut, 2023).

Festivaalien kulttuurinen merkitys näkyy niiden kyvyssä tuottaa yhteisiä kokemuksia ja vahvistaa paikallista identiteettiä. Ne tarjoavat tilan, jossa taide, musiikki ja sosiaalinen vuorovaikutus yhdistyvät, ja ne voivat toimia myös yhteiskunnallisen keskustelun ja innovaatioiden alustoina. Festivaalien taloudellinen vaikutus on huomattava, sillä ne työllistävät laajasti ja luovat kysyntää palveluille, majoitukselle ja ravintolatoiminnalle (Collins & Cooper, 2016).

2.1 Musiikkifestivaalit

Musiikkifestivaalit ovat yksi festivaalientävän näkyvimmistä ja suosituimmista tapahtumista. Ne kokoavat yhteen suuria yleisömääriä ja tarjoavat monipuolisen ohjelmiston, joka ulottuu populaarimusiikista pienempiin genreihin. Musiikkifestivaalien vetovoima perustuu niiden kykyyn yhdistää live-elämys, sosiaalinen yhdessäolo ja kulttuurinen monimuotoisuus.

Musiikkifestivaalit ovat usein monipäiväisiä ja laajoja kokonaisuuksia, jotka vaativat merkittävää tuotannollista suunnittelua. Ne voivat toimia myös artistien uran ponnahduslautana ja tarjota yleisölle mahdollisuuden kokea kansainvälisiä ja kotimaisia esiintyjä samassa tapahtumassa. Kansainvälisesti musiikkifestivaalit ovat kasvaneet massiivisiksi kulttuuri-ilmiöiksi, jotka keräävät kymmeniä tai jopa satoja tuhansia kävijöitä vuosittain (A Greener Future, 2024).

2.2 Kotimaiset musiikkifestivaalit

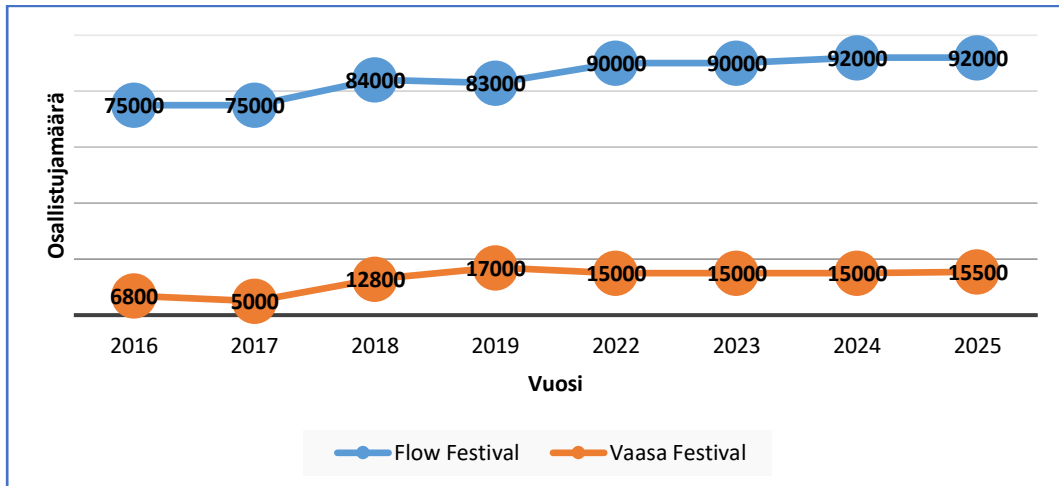
Suomessa festivaalit ovat merkittävä osa kulttuurielämää, ja ne kattavat laajan kirjon musiikkityylejä ja tapahtumakonsepteja. Suomalaiset musiikkifestivaalit houkuttelevat vuosittain satojatuhansia kävijöitä ja ovat tärkeä osa kesäkulttuuria. Festivaalit, kuten Ruisrock ja Ilosaarirock, ovat vakiinnuttaneet asemansa sekä kulttuurisesti että taloudellisesti merkittävänä tapahtumina.

Suomalaisille festivaaleille on tyypillistä vahva alueellinen identiteetti ja yhteisöllisyys. Monet tapahtumat ovat syntyneet paikallisten toimijoiden aloitteesta ja kehittyneet vuosikymmenten aikana merkittäviksi kulttuuribrändeiksi. Festivaalit toimivat myös tärkeinä matkailun vetovoimatekijöinä, sillä ne tuovat kaupunkiin ja alueille huomattavan määrän kävijöitä, mikä vahvistaa paikallistaloutta (Ruohonen, A. & Bird, T., 2018).

Tässä työssä tarkastellaan kahta kulttuurillisesti merkittävää suomalaista musiikkifestivaalia. Flow Festival on Helsingin Suvilahdessa vuosittain järjestettävä suur tapahtuma, joka kerää kolmen päivän aikana yli 90 000 kävijää (Flow Festival, n.d.). Vuonna 2004 ensimmäistä kertaa järjestetystä Flow’sta on kasvanut yksi suomalaisten festarikävijöiden suosituimmista tapahtumista (Flow Festival, n.d.).

Vaasa Festival on paikallisesti, mutta myös valtakunnallisesti merkittävä musiikkitapahtuma, joka järjestetään heinä–elokuun vaihteessa Vaasan sisäsatamassa. Kesällä 2025 festivaali järjestettiin jo kymmenennen kerran, ja kolmen päivän aikana tapahtuma houkutteli alueelle yli 15 500 kävijää (Vaasa Festival, 2025).

Kuvio 2 esittää Flow Festivalin ja Vaasa Festivalin osallistujamäärien kehityksen vuosina 2016–2025. Vuosien 2020–2022 tiedot puuttuvat, sillä tapahtumat peruttiin koronaviruspandemian vuoksi, eikä niitä siksi ole sisällytetty kuvioon.

Kuvio 2. Suomalaisen festivaalien osallistujamäärän kehityskäyrä vuosina 2016–2025.

Kuviosta 2 voidaan havaita, että molempien musiikkitapahtumien osallistujamäärät ovat kasvaneet selvästi viimeisen vuosikymmenen aikana. Kasvat yleisömäärät houkuttelevat paikalle entistä tunnetumpia esiintyjä, mikä edelleen vahvistaa festivaalien vetovoimaa ja kasvattaa niiden mittakaavaa. Tapahtumien laajentuessa myös infrastruktuurin ja tuotannon vaatimukset kasvavat, mikä lisää järjestäjien vastuuta huomioida kestävä kehityksen periaatteet. Jotta suurten yleisötapahtumien järjestäminen olisi mahdollista myös tulevaisuudessa, on ympäristövaikutusten hallinta keskeinen osa festivaalien pitkäjänteistä kehittämistä.

2.3 Kansainväliset musiikkifestivaalit

Kansainväliset musiikkifestivaalit ovat mittakaavaltaan huomattavasti suurempia kuin suomalaiset tapahtumat. Ne voivat kerätä yhden viikonlopun aikana satoja tuhansia kävijöitä, ja niiden kulttuurillinen sekä taloudellinen merkitys ulottuu laajalle. Suurimmat festivaalit, kuten Glastonbury, Coachella ja Rock am Ring, ovat globaaleja kulttuuri-ilmiöitä, jotka vaikuttavat musiikkitrendeihin ja tapahtumatuotannon kehitykseen (AGF, 2024).

Kansainväliset festivaalit toimivat myös kulttuurisen monimuotoisuuden ja taiteellisen kokeellisuuden alustoina. Ne kokoavat esiintyjä eri puolilta maailmaa ja tarjoavat

yleisölle mahdollisuuden kokea laajoja ja monipuolisia ohjelmakokonaisuuksia. Tapahtumien suuri mittakaava ja kansainvälinen näkyvyys tekevät niistä merkittäviä toimijoita myös globaalissa kulttuuritaloudessa (AGF, 2024).

Tässä työssä tarkastellaan kahta kansainvälisesti merkittävää festivaalia kestävän kehityksen näkökulmasta. Glastonbury Festival on yksi Euroopan suurimmista musiikkitapahtumista, joka järjestetään historiallisessa Somersetin kreivikunnassa Lounais-Englannissa. Festivaali järjestettiin ensimmäisen kerran vuonna 1970, legendaarisen rock-kitaristi Jimi Hendrixin kuoleman jälkeisenä päivänä (Glastonbury Festival, n.d.). Viimeisin tapahtuma järjestettiin kesäkuussa 2025, jolloin viisipäiväinen festivaali houkutteli paikalle noin 210 000 kävijää.

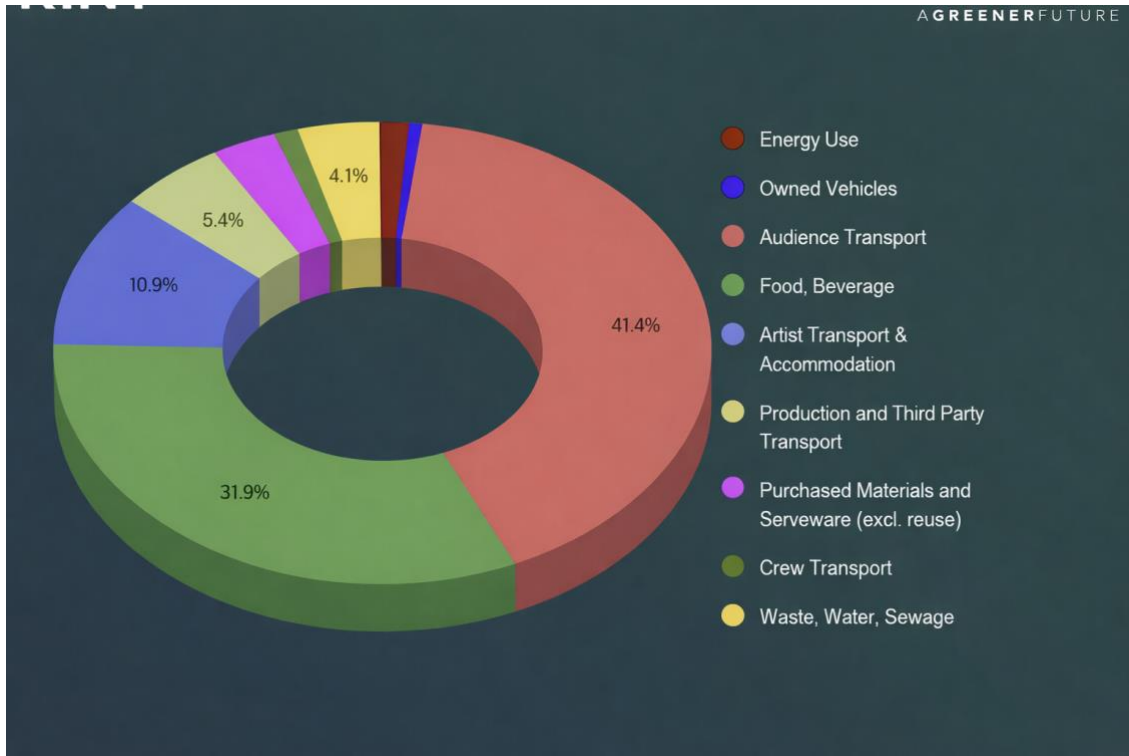
Coachella puolestaan on Indiossa, Kaliforniassa järjestettävä festivaali, joka on kävijämäärältään Yhdysvaltojen suurin musiikkitapahtuma. Coachella järjestettiin ensimmäisen kerran vuonna 1999, ja nykyään sitä juhlitaan vuosittain huhtikuussa kahden peräkkäisen viikonlopun aikana (Coachella, n.d.). Vuoden 2026 tapahtuma keräsi yhteensä noin 750 000 kävijää (TheStreet, 2026).

3 Festivaalien suurimmat saastuttajat

Festivaalien ympäristövaikutukset muodostuvat useista toisiinsa kytkeytyvistä osa-alueista, joihin yksittäiset kävijät kiinnittävät harvoin huomiota. Keskeisiä vaikutuslähteitä ovat polttoaineiden käyttö, sähkönkulutus, ruokahuolto ja jätehuolto. Näiden osa-alueiden tarkastelu on välttämätöntä, jotta festivaalien hiilijalanjälkeä voidaan ymmärtää kokonaisuutena ja myöhemmin pienentää.

Tutkimusten mukaan festivaalien ekologinen jalanjälki muodostuu erityisesti energiankulutuksesta, liikkumisesta ja materiaalivirroista. Ekologisen jalanjäljen analyysit ovat osoittaneet, että tapahtumien todelliset ympäristövaikutukset ovat usein suurempia kuin järjestäjät alun perin arvioivat, mikä korostaa systemaattisen mittaamisen ja seurannan merkitystä (Collins & Cooper, 2016).

Kuvassa 1 on esitetty A Greener Futuren (2024) julkaisemaan festivaalien kestävä kehityksen raporttiin sisältyvä kuvaaja, joka perustuu vuoden 2022 dataan ja havainnollistaa festivaalien kokonaishiilijalanjäljen muodostavat osatekijät sekä niiden prosentuaaliset osuudet.

Kuva 1. Suurten festivaalien kokonaishiilijalanjäljen muodostavat osatekijät (AGF, 2024).

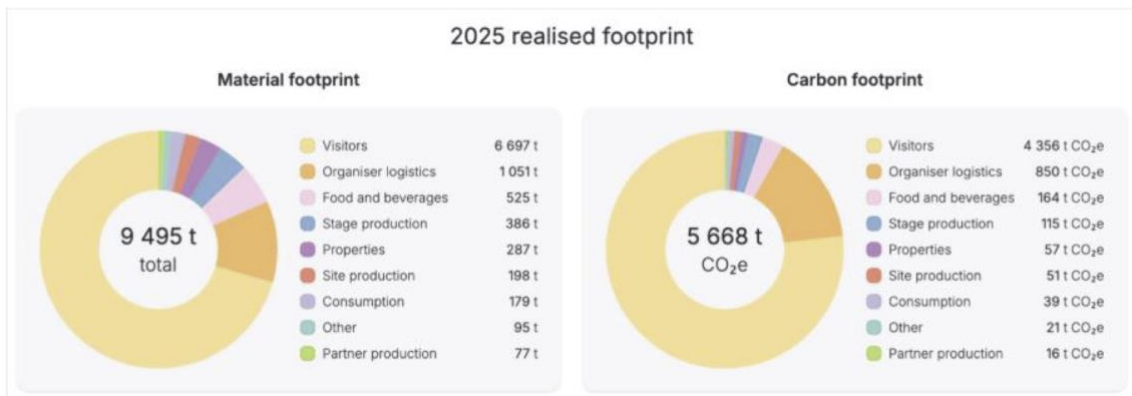
Kuvasta 1 huomataan, että yli 70 prosenttia festivaalien kokonaispäästöistä muodostuu kahdesta pääkategoriasta: yleisön matkustamisesta sekä tapahtuma-alueen ruoka- ja juomahuollosta. Näiden lisäksi kokonaispäästöihin vaikuttavat pienemmässä määrin artistien matkustaminen, tapahtumapaikan logistiikka sekä energiankulutus.

3.1 Polttoaineet ja matkustaminen

Polttoaineiden kulutus on suurin yksittäinen tekijä festivaalien ekologisessa jalanjäljessä. Suuret tapahtumat tukeutuvat usein dieselgeneraattoreihin sähköntuotannossa erityisesti alueilla, joilla sähköverkon kapasiteetti ei ole riittävä. AGF:n (2024) raportin mukaan 70 prosenttia tapahtumajärjestäjistä käyttää edelleen dieselgeneraattoreita energiantuotantoon. Polttoaineita kuluu runsaasti myös kuljetuksiin, kuten artistien, henkilökunnan ja materiaalien siirtoihin. Kansainvälisissä

festivaaleissa logistiikan päästöt voivat kasvaa huomattaviksi, sillä tuotantokalusto ja esiintyjät liikkuvat usein pitkiä matkoja (AGF, 2024).

Suurin osa polttoaineista kuluu kuitenkin festivaaliyleisön matkustamiseen tapahtumapaikalle (Collins & Cooper, 2016). Monille kävijöille oma auto on ensisijainen kulkumuoto, sillä julkinen liikenne on usein rajallista tai ruuhkautunutta erityisesti suurten tapahtumien aikaan. AGF:n (2024) mukaan pelkästään yleisön matkustaminen muodostaa jopa 41 prosenttia festivaalien kokonaispäästöistä. Vaikka arviot vaihtelevat tapahtuman koon ja sijainnin mukaan, Collins & Cooper (2016), Lorincz ja muut (2023) ja AGF (2024) ovat yksimielisiä siitä, että matkustaminen on festivaalien suurin yksittäinen päästölähde. Flow Festivalin julkaisemassa laskelmassa on laskettu vuoden 2025 festivaalista syntyneet kokonaispäästöt ja niiden kuvaajat on esitetty kuvassa 2.

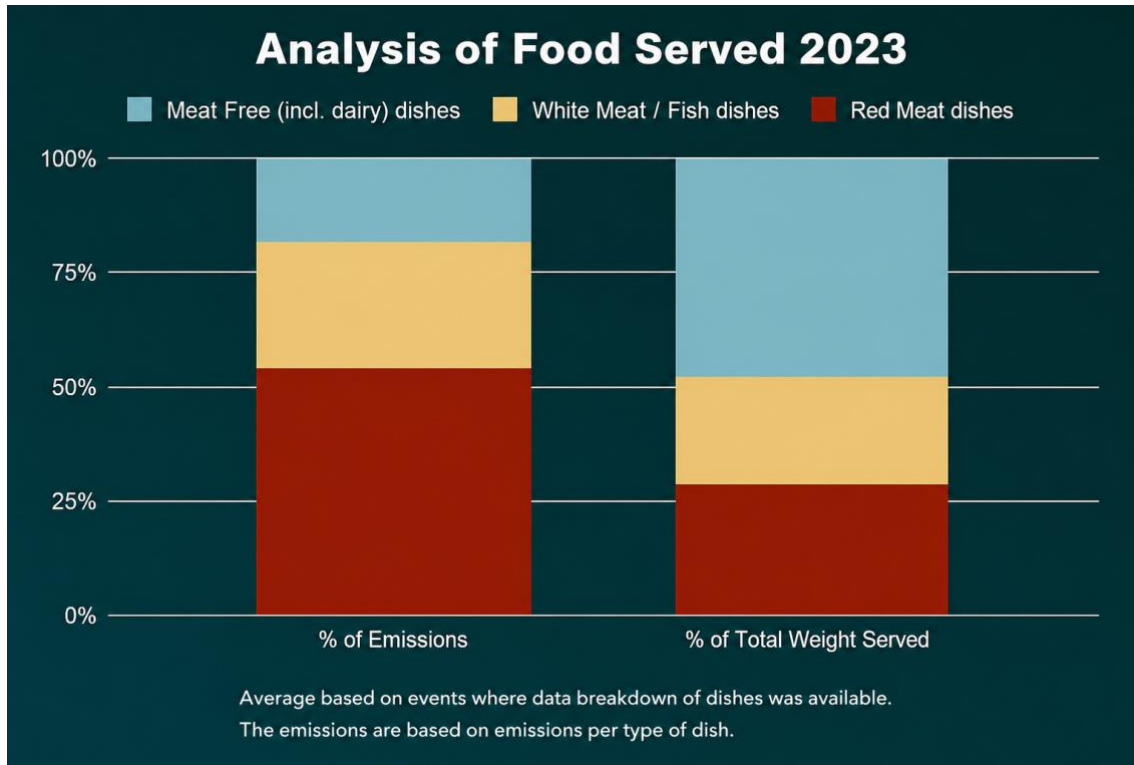
Kuva 2. Vuoden 2025 Flow Festivalin kokonaimateriaalipäästöt ja hiilidioksidipäästöt (Flow Festival, 2025).

Kuvasta 2 huomataan, että Flow'n hiilidioksidin kokonaispäästöt ovat 5668 tonnia, joista osallistujien ja organisaation logistiikka vastaa 92 prosenttia tapahtuman kokonaispäästöistä – yhteensä 5206 tonnia.

3.2 Ruoka ja vesi

Ruoka- ja juomahuolto muodostavat yhden festivaalien suurimmista kokonaispäästölähteistä (AGF, 2024). Ruokahuollon ympäristövaikutukset ulottuvat huomattavasti tapahtuma-alueella syntyvää jätettä laajemmalle, sillä niihin sisältyvät raaka-aineiden tuotanto, kuljetukset, kylmäketjun ylläpito sekä ruoanvalmistuksen energiankulutus.

Lihantuotanto on keskeinen tekijä festivaalien ruokahuollon hiilijalanjäljessä. Sen ilmastovaikutukset eivät rajoitu yksittäisiin musiikkitapahtumiin, vaan lihantuotanto on yksi kansainvälisen ruokaketjun merkittävimmistä kestävyysaasteista (Stanford University, 2025). Stanfordin yliopiston (2025) johtaman tutkimuksen mukaan jopa 18 prosenttia maailman kasviuonekaasupäästöistä aiheutuu lihantuotannosta. Tämän vuoksi monet tapahtumajärjestäjät ovat lisänneet vegaanisten ja kasvipohjaisten ruokavaihtoehtojen tarjontaa vähentääkseen lihantuotantoon liittyviä päästöjä (AGF, 2024). Kuvassa 3 on esitetty festivaaleilla tarjottavien ruokien jakautuminen lihaisiin ja lihattomiin vaihtoehtoihin.

Kuva 3. Festivaaleilla tarjotun ruoan painon ja suhteellisten päästöjen prosentuaaliset osuudet (AGF, 2024).

Kuvasta voidaan havaita, että vaikka liha- ja kalaruokien osuus tarjonnasta oli vain hieman yli 50 prosenttia, ne aiheuttivat lähes 80 prosenttia ruokahuollon kokonaispäästöistä.

Vedenkulutus liittyy kiinteästi ruokahuoltoon. Vettä tarvitaan ruoan valmistukseen, astioiden pesuun, juomaveden tarjoamiseen sekä saniteettipalveluihin. Kansainvälisissä tapahtumissa, kuten Coachellassa, vedenkulutus korostuu erityisesti kuumien sääolosuhteiden vuoksi, jolloin juomaveden tarve kasvaa huomattavasti. Glastonburyssa puolestaan laajat leirintäalueet lisäävät vedenkulutusta sekä peseytymisen että ruokahuollon osalta.

AGF:n (2024) tutkimukseen osallistuneissa tapahtumissa vettä kului keskimäärin 16 litraa päivässä osallistujaa kohden. Laskelmiin sisältyy juomaveden lisäksi ruoanvalmistukseen ja saniteettitiloihin kuluva vesi. AGF (2024) korostaa myös, että

vedenkulutuksen arvioidaan kasvavan ilmastonmuutoksen seurauksena, kun Euroopan kesät lämpenevät ja juomaveden tarve lisääntyy.

3.3 Jätehuolto

Jätehuolto on olennainen osa festivaalien ympäristövaikutuksia, sillä tapahtumat tuottavat lyhyessä ajassa huomattavan määrän jätettä. Suurin osa jätteestä syntyy kulutustuotteista, kuten kertakäyttöastioista ja -laseista, joiden käyttöaika on usein vain muutamia minutteja (Šuškevičė & Kruopienė, 2021).

Jätteen määrä vaihtelee huomattavasti eri festivaalien välillä, ja siihen vaikuttaa erityisesti tapahtuman sijainti. Kaupunkialueilla järjestettävillä festivaaleilla jätemäärät ovat tyypillisesti selvästi pienempiä kuin taajamien ulkopuolella järjestettävillä, leiriytymistä edellyttävillä tapahtumilla. Vuonna 2024 kaupunkifestivaaleilla syntyi keskimäärin 0,5 kilogrammaa jätettä osallistujaa kohden päivässä, kun taas leirintäalueita hyödyntävillä festivaaleilla vastaava määrä oli 1,4 kilogrammaa. Tämä vastaa yhden henkilön keskimääräistä päivittäistä jätemäärää Euroopan unionissa vuonna 2023 (AGF, 2024).

AGF:n (2024) raportti korostaa, että jätehuollon ympäristövaikutukset eivät rajoitu pelkästään jätteen määrään, vaan myös sen käsittelyyn, kuljetukseen ja loppusijoitukseen. Vaikka jätehuollon osuus festivaalien kokonaishiilijalanjäljestä on pienempi kuin matkustamisen tai ruokahuollon, sen merkitys korostuu materiaalivirtojen hallinnan ja kiertotalouden näkökulmasta.

4 Miten tapahtumajärjestäjät hillitsevät päästöjä

Festivaalien päästöjen vähentäminen edellyttää sekä tapahtumajärjestäjien omia toimia että laajempia yhteiskunnallisia muutoksia. Tässä työssä päästöjen hillintä jaetaan kahteen näkökulmaan: ulkoihin ja sisäisiin keinoihin. Ulkoiset keinot ovat sellaisia, joihin tapahtumajärjestäjät voivat vaikuttaa vain rajallisesti, kuten yleisön matkustustottumuksiin, yleisiin vastuullisuustrendeihin ja ympäristölainsäädäntöön. Sisäiset keinot puolestaan ovat järjestäjien suoraan hallittavissa, kuten energiankäyttö, materiaalivalinnat ja jätehuollon järjestäminen.

Suomi on harvaan asuttu maa ja siksi kotimaisilla festivaaleilla päästöjen vähentämiseen vaikuttavat erityisesti tapahtumapaikan sijainti, saavutettavuus ja kyky käyttää hyväksi valmista infrastruktuuria. Flow Festival hyötyy pääkaupunkiseudun kattavasta joukkoliikenteestä ja laajasta infrastruktuurista pääkaupungin ytimessä, kun taas Vaasa Festivalin kaltaisilla pienemmillä kaupunkifestareilla yksityisautoilu ja väliaikaisen infrastruktuurin rakentaminen on yleisempää. Kansainvälisissä tapahtumissa, kuten Glastonburyssa ja Coachellassa, pitkät matkustusmatkat ja suuret kävijämäärät korostavat ulkoisten keinojen ja yksilön valinnan merkitystä kestävässä kehityksessä.

4.1 Ulkoiset keinot

Ulkoiset keinot ovat toimia, joihin tapahtumajärjestäjät voivat vaikuttaa vain epäsuorasti. Näitä ovat erityisesti yleisön matkustustottumukset, majoitusvalinnat ja kulutuskäyttäytyminen. Matkustuspäästöillä on suurin vaikutus festivaalien kokonaispäästöihin, mutta nykyiset keinot, joilla matkustustottumuksiin yritetään vaikuttaa, ovat hyvin rajoittuneet. Flow Festival (n.d.) vetoaa jokaisen osallistujan yksilön vastuuseen ja kannustaa kaikkia osallistujia saapumaan tapahtuma-alueelle pyörällä, kävellen tai käyttäen julkista liikennettä. Flow'n kaltaiset vetoomukset ovat

hyvin rajallisia ilman konkreettisia toimia tai kannustimia, joita käsitellään laajemmin kappaleessa 5.

Vaasa Festival (n.d.) on tehnyt konkreettisia tekoja pienentääkseen matkustamisesta syntyviä päästöjä ja vaikuttaakseen osallistujien matkustustottumuksiin. Vaasa Festival (n.d.) järjestettiin ensimmäisinä vuosina Vaasan Hietalahdessa sijaitsevalla jalkapallostadionilla, mutta vuonna 2019 tapahtuma siirrettiin järjestettäväksi Vaasan sisäsatamaan lähemmäksi kaupungin keskustaa ja julkisen liikenteen palveluita.

Flow'n tapaan Coachella (n.d.) kannustaa osallistujiaan kestäviin matkustusratkaisuihin, mutta sen lisäksi tarjoaa myös konkreettisia vaihtoehtoja, kuten julkisen liikenteen reittiohjeita nettisivuillaan ja erillisen julkisen liikenteen linjan Los Angelesista tapahtuma-alueelle. Coachella (n.d.) tarjoaa nettisivuillaan myös laajasti tietoa tapahtuma-alueen läheisistä sähköauton latauspisteistä.

Glastonbury on järjestyspaikaltaan haastava tapahtuma matkustuksen kannalta. Tästä huolimatta festivaalijärjestäjät ovat pystyneet hyödyntämään keinoja, joilla vaikuttaa yleisön matkustustottumuksiin. Glastonbury (n.d.) priorisoi lipunmyynnissään matkapakettia, johon kuuluu festivaalilippujen lisäksi suora bussiyhteys tapahtumapaikalle yli 90 eri kaupungista ja kunnasta ympäri Isoa-Britanniaa. Kartta Glastonburyn tarjoamasta suorasta bussiliikenneyhteydestä on esitetty kuvassa 4. Vuonna 2025 festivaaleille myytiin 22 000 matkapakettilippua (Glastonbury Festival, n.d.).

Kuva 4. Kartta Glastonbury Festivalin tarjoamasta suorasta bussiliikenneyhteydestä Isossa-Britanniassa (Glastonbury Festival, n.d.).

Lisäksi Glastonbury (n.d.) tarjoaa nettisivuillaan laajasti ohjeita erilaisista julkisen liikenteen palveluista kuten junista ja julkisesta bussiliikenteestä, ja tarjoaa tapoja, joilla voi hankkia julkisen liikenteen lippuja ja säästää niissä.

4.2 Sisäiset keinot

Sisäiset keinot ovat tapahtumajärjestäjien suoraan hallittavissa olevia toimia, joilla voidaan merkittävästi vähentää festivaalien hiilijalanjälkeä. Näihin kuuluvat muun

muassa energiankäyttö, jätehuolto, materiaalivalinnat, ruokahuollon vastuullisuus ja tapahtuman sisäinen logistiikka. Sisäisiin keinoihin voidaan lukea myös yhteistyö ulkopuolisten toimijoiden kanssa, kuten ympäristöjärjestöjen kanssa tehdyt kumppanuudet tai vastuullisuustunnusten hankkiminen. Sertifikaatit ja tunnustukset tarjoavat tapahtumille konkreettisen tavan kehittää ympäristötyötään ja vahvistaa mainettaan kestäväen kehityksen edelläkävijöinä.

4.2.1 Energiantuotannon päästövähennykset

Energiantuotanto on musiikkifestivaalien toiminnan perusedellytys. Perinteisesti energia on tuotettu fossiilisilla polttoaineilla toimivilla generaattoreilla, kuten dieselgeneraattoreilla, mutta viime vuosina tapahtumat ovat pyrkineet siirtymään ympäristöystävällisempiin ratkaisuihin. Näitä ovat esimerkiksi biopolttoaineiden käyttö, uusiutuvien energialähteiden hyödyntäminen ja energiankulutuksen optimointi.

Suomalaisilla festivaaleilla dieselgeneraattorit ovat edelleen yleisiä, mutta kansainvälisesti on otettu käyttöön huomattavasti kunnianhimoisempia ratkaisuja. Glastonbury Festival on tehnyt laajamittaisia uudistuksia energiantuotantonsa ympäristövaikutusten vähentämiseksi jo vuosikymmenten ajan ja on ollut vuodesta 2023 lähtien täysin hiilineutraali energiantuotannossaan (Glastonbury Festival, n.d.). Festivaalialueella käytettävät generaattorit toimivat täysin vetykäsitellyllä kasviöljyllä, jota valmistetaan tapahtumassa syntyvästä käytetystä ruokaöljystä. Vuonna 2019 biopolttoainetta tuotettiin 14 000 litraa festivaalin kierrätetystä öljystä (Glastonbury Festival, n.d.).

Biopolttoaineiden lisäksi Glastonbury (n.d.) hyödyntää useita uusiutuvan energian ratkaisuja. Festivaalialueelle on asennettu aurinkopaneeliverkosto, ja tapahtuman ajaksi pystytetään oma tuulivoimala sekä laaja akustokokonaisuus. Yhdessä nämä järjestelmät tuottavat päivittäin jopa 300 kilowattituntia puhdasta energiaa (Glastonbury Festival, n.d.). Lisäksi festivaali käyttää omia sähköautojaan artistien ja

henkilöstön kuljettamiseen, mikä eliminoi kokonaan polttomoottoriajoneuvoista aiheutuvat päästöt tapahtuma-alueen sisäisessä liikenteessä (Glastonbury Festival, n.d.).

4.2.2 Kehittyvä jätehuolto ja kiertotalous

Jätteenkäsittely on kehittynyt merkittävästi viimeisten kahden vuosikymmenen aikana. Vielä 2000-luvun alussa oli monilla Suomen pienemmillä paikkakunnilla tavallista, että osa jätteistä poltettiin kotitekoisissa polttotynnyreissä. Nykyisin lähes jokaisen kylän keskustasta löytyy laadukas ja paljon käytetty kierrätyspiste. Tämä kehitys on siirtynyt myös festivaalialalle, jossa jätteen määrää ja sen jälkikäsittelyä pyritään tehostamaan vuosittain monin eri keinoin. AGF:n (2024) kestävyyskatsauksen mukaan kierrätysaste suurilla musiikkifestivaaleilla on noussut kahden vuoden aikana 11 prosenttia, ja vuonna 2024 kierrätetyn jätteen osuus oli 49 prosenttia.

Glastonbury Festival pyrkii käsittelemään tapahtumassa syntyvän jätteen mahdollisimman perusteellisesti. Festivaalilla on oma kierrätyslaitos, jossa 1 300 vapaaehtoista lajittelee jätteet kaikkiaan 15 000 tapahtuma-alueen roskiksesta (Glastonbury Festival, n.d.). Tapahtuma on myös vähentänyt jätteen syntyä konkreettisilla toimilla, kuten kieltämällä kertakäyttöisten muovipullojen myynnin vuodesta 2019 lähtien. Glastonbury kannustaa osallistujia tuomaan mukanaan oman juomapullon, jota voi täyttää ilmaisilla vesipisteillä. Lisäksi festivaali hyödyntää ylijäämämateriaaleja, kuten rakennuspuuta, maatilantarpeisiin tapahtuman päätyttyä (Glastonbury Festival, n.d.).

Myös Flow Festival pyrkii aktiivisesti vähentämään ja hyötykäyttämään tapahtumassa syntyvää jätettä (Flow Festival, 2025). Flow'n tavoitteena on ohjata kaikki jäte hyötykäyttöön, kuten energiantuotantoon tai uusiokäyttöön. Ylijääneet rakennusmateriaalit lahjoitetaan edelleen hyödynnettäviksi, mikä lisää kiertotalouden osuutta. Vuonna 2025 Flow tehosti jätteenkäsittelyään niin, että jätteen määrä väheni 30 prosenttia – ja tämä saavutettiin kasvaneesta kävijämäärästä huolimatta, mikä teki

siitä alhaisimman jätemäärän kymmeneen vuoteen (Flow Festival, 2025). Glastonburyn tavoin myös Flow (2025) ja Vaasa Festival (n.d.) kannustavat osallistujia tuomaan tapahtumaan täytettävän vesipullon kertakäyttömuovin vähentämiseksi.

4.2.3 Kestävät ruokaratkaisut

Luvussa 3.2 tarkasteltiin festivaalien ruokahuoltoa ja todettiin, että sen aiheuttamat päästöt ulottuvat pitkälle tuotantoketjuun saakka. Vaikka festivaalijärjestäjillä ei ole suoraa vaikutusvaltaa esimerkiksi lihantuotannon päästöihin, ruoan tarjoilusta ja jakelusta aiheutuvia ympäristöhaittoja voidaan vähentää useilla käytännön toimilla.

Vaasa Festival on viime vuosina vahvistanut profiiliaan panostamalla musiikkiohjelmiston ohella laajaan oheistarjontaan, jossa ruoka ja juoma ovat keskeisessä roolissa. Festivaalilla ruokaa tarjoavat paikalliset ravintolat ja yritykset, mikä vähentää kuljetustarvetta ja tukee alueellista elinkeinotoimintaa (Vaasa Festival, n.d.). Lisäksi tapahtuma hyödyntää valmista infrastruktuuria poikkeuksellisen tehokkaasti: esimerkiksi festivaalialueen vieressä sijaitseva Strampen-ravintola tarjoaa ruokaa ja juomaa koko tapahtuman ajan (Vaasa Festival, n.d.). Valmiin infrastruktuurin hyödyntäminen on erityisen kestävää juuri ruokahuollon kaltaisissa toiminnoissa, joissa kuljetusten ja väliaikaisten rakenteiden tarve voi muuten olla suuri.

Flow Festival pyrkii vähentämään ruokahuollon päästöjä lisäämällä vegaanisten annosten tarjontaa ja suosimalla kotimaisia lihatuotteita. Flow'n (2025) mukaan vegaanisten ruokien myynti kasvoi vuoden 2025 tapahtumassa, kun taas kotimaisten kalaruokien osuus pieneni edellisvuoteen verrattuna. Lisäksi Flow tarjoaa artisteille ja henkilöstölle ainoastaan vegaanisia aterioita, mikä vähentää tapahtuman sisäistä ruokahuollon hiilijalanjälkeä.

Glastonbury Festivalilla on pitkät perinteet ruokatarjonnassa, sillä tapahtuma on järjestetty vuodesta 1970 lähtien maatilan peltoalueilla, joissa alun perin tarjottiin tilan omaa siideriä ja maitoa (Glastonbury Festival, n.d.). Nykyisin festivaali pyrkii pienentämään ruokahuollon päästöjä suosimalla reilun kaupan ja paikallisia tuotteita

sekä vähentämällä kuljetuksista aiheutuvia päästöjä keskittämällä ruoantarjoajien kuljetuksia yhden tavarantoimittajan kautta (Glastonbury Festival, n.d.). Lisäksi Glastonbury (n.d.) on kieltänyt kokonaan yksittäispakattujen maustepussien, kuten suolan, pippurin ja kastikkeiden, myynnin tapahtuma-alueella, mikä vähentää sekä jätettä että pakkausmateriaalien kulutusta.

Coachellan kaltaisessa suur tapahtumassa ruokahuolto on keskeinen osa festivaalikokemusta. Maaseutulaaksossa järjestettävä tapahtuma kerää paikalle suuren yleisömäärän ja laajan valikoiman ruokakojuja (Coachella, n.d.). Tapahtuma tarjoaa useissa ravintoloissaan ja ruokapisteissään vegaanisia ja kasvisvaihtoehtoja, mikä tukee kasvipohjaisten ruokavalintojen yleistymistä ja vähentää ruokahuollon kokonaispäästöjä.

4.2.4 Luontovelan hyvittäminen

Vaikka nykyisillä keinoilla festivaalien hiilijalanjälkeä ei voida kokonaan poistaa, tapahtumajärjestäjät pyrkivät aktiivisesti kompensoimaan ja hyvittämään toiminnastaan aiheutuvaa ekologista jalanjälkeä. Useat suomalaiset festivaalit, kuten Flow Festival (2025) ja Vaasa Festival (n.d.), ovat hankkineet tapahtumilleen kotimaisen Ekopassi-sertifikaatin kehittääkseen ympäristötyötään. Flow on Ekopassin lisäksi tehnyt vuodesta 2022 lähtien lahjoituksia Luonnonperintösäätiölle vähentääkseen tapahtumasta aiheutuvaa luontovelkaa. Vuoden 2025 lahjoituksen avulla suojellaan 5,5 hehtaaria uutta ikimetsää (Flow Festival, 2025).

Glastonbury Festival kompensoi ympäristövaikutuksiaan kahdella merkittävällä tavalla. Ensinnäkin Glastonbury (n.d.) on vuodesta 2000 lähtien istuttanut yli 10 000 puuta tapahtuma-alueen ympäristöön luonnon monimuotoisuuden vahvistamiseksi. Toiseksi tapahtuma on hankkinut kansainvälisen Forest Stewardship Council -sertifikaatin osoituksena pitkäjänteisestä työstä ympäristön ja biodiversiteetin eteen (Glastonbury Festival, n.d.).

5 Kohti vähäpäästöisempiä festivaaleja

Musiikkifestivaalien järjestämisestä syntyy huomattavasti päästöjä, joita tapahtuman järjestäjät yrittävät erilaisin keinoin pyrkiä vähentämään. Osa suurten festivaalien järjestäjistä on ottanut jo suuria konkreettisia harppauksia kohti päästöttömiä tapahtumia, mutta nykYTEknologialla täysi päästöttömyys on lähes mahdotonta. Tässä luvussa tarkastellaan keinoja, joita hyödyntämällä tapahtumia järjestävät organisaatiot voisivat edelleen kehittää vastuullisuuttaan ja pienentää festivaaleista syntyvää ekologista jalanjälkeä. Lisäksi spekuloidaan skenaarioita, jotka eivät lähtökohtaisesti ole todennäköisiä, mutta joilla voitaisiin merkityksellisesti vähentää päästöjä tulevaisuudessa.

5.1 Vähäpäästöisempi matkustaminen

Keskeinen kehityssuunta on integroitujen matkustusratkaisujen lisääminen. Glastonbury Festivalin (n.d.) tarjoamat matkapaketit, jotka yhdistävät festivaalilipun ja julkisen liikenteen, ovat toimiva esimerkki toimivasta mallista. Vastaavaa konseptia voitaisiin tulevaisuudessa laajentaa yhteistyössä raide- ja bussiliikenteen liikennöitsijöiden kanssa, jolloin tapahtumaan saapuminen ilman omaa autoa olisi sekä käytännöllisempää että taloudellisesti houkuttelevampaa.

Tiheästi asutuilla kaupunkialueilla, kuten Helsingissä tai muissa Euroopan suurkaupungeissa, festivaalijärjestäjät voisivat tukea julkisen liikenteen käyttöä tarjoamalla alennettuja lippuja tai esimerkiksi ilmaisen kuljetuksen rautatieasemalta tapahtuma-alueelle festivaalilipun haltijoille. Henkilöautoilun houkuttelevuutta voidaan samanaikaisesti vähentää rajoittamalla pysäköintialueiden kapasiteettia ja muuttamalla pysäköinti maksulliseksi (Collins & Cooper, 2016).

Digitalisaatio tarjoaa lisäksi uusia mahdollisuuksia matkustamisen optimointiin. Älypuhelimien sovellukset voisivat ohjata osallistujia valitsemaan vähäpäästöisimpiä kulkutapoja reaaliaikaisen datan perusteella, kuten ruuhkatilanteen, päästöarvioiden

tai sääolosuhteiden mukaan. Myös kimpakyytialustojen integrointi festivaalin omaan viestintään voisi lisätä yhteiskäyttöisten kuljetusten suosiota ja vähentää yksityisautoilun tarvetta.

Pitkällä aikavälillä myös virtuaaliset ja hybridimuotoiset festivaalit voivat toimia osittaisena ratkaisuna. Vaikka ne eivät korvaa fyysistä festivaalikokemusta, ne voivat vähentää erityisesti kansainvälisten kävijöiden pitkän matkan matkustamista. Tapahtumajärjestäjät voisivat kehittää festivaaleista interaktiivisia virtuaalitodellisuuden elämyksiä, joissa osallistujat pääsevät kokemaan tapahtuman esimerkiksi esiintymislavalta artistien näkökulmasta tai liikkua virtuaalisesti festivaalialueella.

5.2 Päästötön energiatulevaisuus

Tulevaisuudessa festivaalien energiantuotannon on kehityttävä merkittävästi, mikäli tapahtumien jatkuvuus ja ympäristötavoitteet halutaan turvata. Energiantuotannossa tulisi siirtyä entistä enemmän alueellisten sähköverkkojen hyödyntämiseen tai biopolttoaineilla toimiviin generaattoreihin saastuttavien dieselgeneraattoreiden sijaan. Tapahtumajärjestäjät voisivat Glastonburyn (n.d.) tavoin investoida omaan uusiutuvan energian tuotantoon, kuten tuuli- tai aurinkovoimaan. Erityisesti kesäkaudella Suomen rannikkokaupungeissa, kuten Helsingissä ja Vaasassa, aurinko- ja tuulienergian yhdistäminen voisi merkittävästi vähentää riippuvuutta fossiilisista polttoaineista.

Musiikkifestivaalien energiantuotanto on vahvasti sidoksissa uusiutuvan energian teknologiseen kehitykseen sekä Suomessa että kansainvälisesti. Tapahtumajärjestäjät voisivat hyödyntää energiatekniikan asiantuntemusta ja solmia yhteistyösopimuksia paikallisten oppilaitosten, kuten yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen, kanssa. Yhteistyön avulla musiikkifestivaalit voisivat toimia testialustoina uusille, innovatiivisille ja ympäristöystävällisille energiateknologioille. Tällaisia ratkaisuja ovat

esimerkiksi älykkäät sähköverkot ja IoT-järjestelmät, joiden avulla energiankulutusta voidaan seurata ja ohjata reaaliaikaisesti. Kulutuksen optimointi parantaisi merkittävästi tapahtumien energiatehokkuutta ja vähentäisi niiden kokonaispäästöjä.

5.3 Ruokajärjestelmien murros

Kasvipohjaisen ruokatarjonnan lisääminen on yksi tehokkaimmista keinoista vähentää festivaalien ruokahuollon ympäristövaikutuksia. Useat tapahtumat, kuten Flow Festival (2025), ovat jo lisänneet vegaanisten vaihtoehtojen tarjontaa, mutta tulevaisuudessa voidaan siirtyä entistä vahvemmin kasvipohjaiseen malliin, jossa lihavaihtoehdot muodostavat poikkeuksen eivätkä lähtökohtaa.

Paikallisten raaka-aineiden hyödyntäminen vähentää kuljetuspäästöjä ja tukee alueellista taloutta (Vaasa Festival, n.d.). Samalla ruokahävikin minimointi nousee keskeiseksi kehityskohteeksi. Digitaaliset järjestelmät, jotka ennustavat kysyntää reaaliaikaisesti, voivat auttaa optimoimaan tuotantomääriä ja vähentämään ylijäämää.

Tulevaisuudessa myös kiertotalousratkaisut voivat laajentua ruokahuoltoon. Biojätteen hyödyntäminen uusiutuvien polttoaineiden valmistuksessa, kuten Glastonburyssa (n.d.), on hyvä esimerkki toimivasta ja kestävästä ratkaisusta. Lisäksi innovatiiviset proteiiniratkaisut, kuten soluviljellyt proteiinit ja hyönteisproteiini, voivat pitkällä aikavälillä muuttaa festivaalien ruokatarjontaa merkittävästi ja vähentää perinteisen eläinperäisen tuotannon ympäristökuormitusta.

5.4 Kiertotalouden tulevaisuus

Jätehuollon kehitys on jo tuottanut merkittäviä parannuksia festivaalien ympäristövaikutuksiin, mutta potentiaalia lisävähennyksiin on edelleen runsaasti. Kiertotalouden periaatteiden laajempi hyödyntäminen muodostaa keskeisen tulevaisuuden suunnan.

Kertakäyttökulttuurista siirtyminen uudelleenkäytettäviin ratkaisuihin on yksi tärkeimmistä kehityskohteista. Uudelleenkäytettävät juomakupit ja astiat ovat jo käytössä monilla festivaaleilla, mutta tulevaisuudessa vastaavat järjestelmät voivat laajentua kattamaan lähes kaikki materiaalivirrat (Šuškevičė & Kruopienė, 2021).

Digitaaliset panttijärjestelmät ja materiaalien jäljitettävyyys voivat tehostaa kierrätystä ja vähentää sekajätteen määrää. Lisäksi tapahtuma-alueille voidaan kehittää automaattisia lajitteluratkaisuja, jotka hyödyntävät tekoälyä ja koneoppimista jätteiden tunnistamisessa ja ohjaamisessa oikeisiin käsittelykanaviin. Tällä tavoin pystyttäisiin luopumaan vapaaehtoisista jätteen lajittelijoista ja ohjaamaan resursseja muille osa-alueille.

Pitkällä aikavälillä tavoitteena voi olla niin sanottu zero waste -festivaali, jossa kaikki materiaalit kierrätetään, uudelleen käytetään tai hyödynnetään energiantuotannossa (Bossier Carenys, 2021). Vaikka täydellinen jätteettömyys on haastava tavoite, nykyiset kehityssuunnat osoittavat, että merkittäviä edistysaskeleita on mahdollista saavuttaa.

6 Johtopäätökset

Suomalaisten ja kansainvälisten festivaalien vastuullisuustyössä on selviä eroja. Suomalaisissa esimerkeissä, erityisesti Flow Festivalissa ja Vaasa Festivalissa, vastuullisuus näyttäytyy käytännönläheisenä ja järjestelmällisenä kehitystyönä. Flow'n vastuullisuustyö perustuu päästöjen ja materiaalijalanjäljen laskentaan, kasvipohjaisen ruoan lisäämiseen, jätteiden hyötykäyttöön sekä yleisön ohjaamiseen julkisen liikenteen, pyöräilyn ja kävelyn pariin. Vaasa Festivalin vastuullisuus puolestaan rakentuu valmiin kaupunki-infrastruktuurin hyödyntämiseen ja paikallisten toimijoiden käyttöön. Suomessa vastuullisuus näyttäytyy näin suhteellisen arkisena, hallinnollisena ja paikalliseen toimintaympäristöön sidottuna työnä.

Kansainvälisistä esimerkeistä Glastonbury Festival edustaa selvästi kunnianhimoisinta ja kokonaisvaltaisinta vastuullisuusmallia. Festivaali ei ainoastaan kannusta kävijöitä kestävämpiin liikkumisvalintoihin, vaan kytkee ne suoraan lipunmyyntiin (Glastonbury Festival, n.d.). Tämä osoittaa, että Glastonburyssa vastuullisuus ei jää pelkästään viestinnän tasolle, vaan se on sisäänrakennettu tapahtuman logistiikkaan ja osallistumisen ehtoihin. Myös energiantuotannossa Glastonbury erottuu muista ainoana esimerkkinä festivaalista, joka tuottaa sähköenergiansa täysin päästöttömästi

Coachella poikkeaa sekä suomalaisista festivaaleista että Glastonburysta. Sen vastuullisuustoimet painottuvat saavutettavuuteen, kuluttajavalintoihin ja palveluiden tarjoamiseen: tapahtuman verkkosivuilla esitellään pysäköintiä, sukkulabusseja, kimpakyytejä, julkista liikennettä, pyöräilyä, kävelyä, lentokenttäyhteyksiä ja sähköautojen latausmahdollisuuksia (Coachella, n.d.). Coachellan malli on näin ollen markkina- ja palvelulähtöinen, ei normatiivinen tai rakenteellisesti ohjaava. Festivaali tarjoaa vaihtoehtoja, mutta ei ohjaa kävijöiden käyttäytymistä yhtä voimakkaasti kuin Glastonbury. Tämä ero voi osittain johtua tapahtuman sijainnista Kalifornian autovaltaisessa liikkumiskulttuurissa sekä Yhdysvaltojen poliittisesta ilmapiiristä, jossa suhtautuminen ilmastopoliittikkaan on vahvasti puoluepoliittisesti jakautunutta (Pew Research Center, 2024).

Erot festivaalien vastuullisuustyössä heijastavat myös laajempaa poliittista ja yhteiskunnallista kontekstia. Suomessa ja muualla Euroopassa ilmastopolitiikkaa ohjaa EU:n lainsäädäntö, jonka tavoitteena on vähentää nettopäästöjä vähintään 55 prosenttia vuoteen 2030 mennessä, 90 prosenttia vuoteen 2040 mennessä ja saavuttaa ilmastoneutraalius vuoteen 2050 mennessä (Ympäristöministeriö, n.d.). Lisäksi Suomi on sitoutunut kansallisesti ilmastoneutraaliuteen vuoteen 2035 mennessä (valtioneuvosto, 2024). Tällainen sääntely-ympäristö luo painetta myös tapahtuma-alalle. Vastuullisuudesta tulee osa organisaatioiden uskottavuutta, kumppanuuksia ja yleisösuhdetta. Tämä selittää, miksi suomalaiset festivaalit korostavat sertifikaatteja, laskentaa ja raportointia.

Iso-Britanniassa ilmastopolitiikka on niin ikään institutionaalisesti vahvaa. Climate Change Act sitoo valtion nettonollatavoitteeseen vuoteen 2050 mennessä ja perustaa päästövähennykset hiilibudjetteihin (Climate Change Committee, n.d.). Glastonburyn kunnianhimo voidaan nähdä tämän ilmapiirin jatkumona, mutta myös festivaalin omasta historiasta ja identiteetistä nousevana ratkaisuna. Maatila-ympäristöön rakentuva, yhteisöllinen ja ympäristötietoinen festivaali voi toteuttaa vahvoja vastuullisuustoimia yleisön hyväksynnän säilyttäen.

Johtopäätöksenä voidaan todeta, että suomalaiset festivaalit ovat vastuullisuustyössä varsin kehittyneitä, mutta niiden keinot ovat usein maltillisempia kuin Glastonburyn kaltaisilla kansainvälisillä edelläkävijöillä. Suuret osallistujamäärät ja rahavirrat mahdollistavat kansainvälisille toimijoille investointeja, joita kotimaan tapahtumalalla ei ole taloudellisesti mahdollista toteuttaa. Suomessa vahvuuksia ovat kaupunkirakenteen hyödyntäminen, ympäristöjärjestelmät, raportointi ja paikallisuus. Glastonburyn vahvuus on rakenteellinen muutos: matkustamista ohjataan lipunmyynnillä, energiantuotanto on fossiilitonta ja jätehuolto on integroitu osaksi tapahtuman ydintoimintaa. Coachella puolestaan osoittaa, että suuressa kaupallisessa

tapahtumassa vastuullisuus voi jäädä vaihtoehtojen tarjoamisen tasolle, jos toimintaympäristö ja poliittinen ilmapiiri eivät tue vahvempaa ohjausta.

Festivaalien tulevaisuuden kannalta keskeisin havainto on, että suurimmat päästövähennykset eivät synny yksittäisistä ympäristöteoista, vaan järjestelmätason muutoksista. Kertakäyttöastioiden vähentäminen, kasvisruoan lisääminen ja jätteiden lajittelu ovat tärkeitä toimia, mutta matkustamisen, energiantuotannon ja materiaalivirtojen kokonaisvaltainen uudelleenjärjestely ratkaisee, kuinka merkittävästi festivaalien hiilijalanjälkeä voidaan pienentää. Tulevaisuuden vähäpäästöinen festivaali ei ole tapahtuma, jossa kävijää vain kehoitetaan toimimaan vastuullisesti, vaan tapahtuma, jossa vastuullinen valinta on tehty osallistujalle helpoimmaksi, edullisimmaksi ja houkuttelevimmaksi vaihtoehdoksi.

7 Yhteenveto

Tämän kandidaatin tutkielman tavoitteena oli tarkastella kotimaisten ja kansainvälisten musiikkifestivaalien hiilijalanjälkeä, tunnistaa keskeiset päästölähteet sekä analysoida keinoja, joilla tapahtumajärjestäjät pyrkivät vähentämään ympäristövaikutuksiaan. Lisäksi työssä vertailtiin suomalaisten ja kansainvälisten festivaalien vastuullisuusratkaisuja ja hahmoteltiin tulevaisuuden kehityssuuntia.

Festivaalien hiilijalanjälki muodostuu useista toisiinsa kytkeytyvistä tekijöistä, joista merkittävimmät ovat yleisön matkustaminen, ruokahuolto, energiankäyttö ja jätehuolto. Näistä erityisesti matkustaminen korostuu keskeisimpänä päästölähteenä, sillä se muodostaa huomattavan osuuden tapahtumien kokonaispäästöistä. Ruokahuollon vaikutus on niin ikään merkittävä, erityisesti eläinperäisten tuotteiden osalta, kun taas energiantuotannon ja jätehuollon osuus on pienempi mutta edelleen olennainen kokonaisuuden kannalta.

Suomalaisten festivaalien vastuullisuustyö näyttyy järjestelmällisenä ja pitkälti olemassa olevaan infrastruktuuriin tukeutuvana. Kaupunkifestivaalit, kuten Flow Festival, hyödyntävät laajaa joukkoliikenneverkostoa ja panostavat ympäristöjärjestelmiin, kiertotalouteen ja kasvipohjaisen ruokatarjonnan lisäämiseen. Pienemmillä tapahtumilla, kuten Vaasa Festivalilla, vastuullisuus rakentuu erityisesti paikallisuuden, logistisen tehokkuuden ja valmiiden rakenteiden hyödyntämisen varaan.

Kansainvälisissä esimerkeissä vastuullisuustyö on paikoin kunnianhimoisempaa ja rakenteellisesti ohjatumpaa. Glastonbury Festival erottuu kokonaisvaltaisella mallillaan, jossa vastuullisuus on integroitu osaksi tapahtuman ydintoimintaa matkustusratkaisuista energiantuotantoon ja jätehuoltoon. Coachella puolestaan edustaa markkina- ja palvelulähtöistä lähestymistapaa, jossa vastuullisuus perustuu vaihtoehtojen tarjoamiseen pikemminkin kuin kävijöiden käyttäytymisen aktiiviseen ohjaamiseen.

Erot suomalaisten ja kansainvälisten festivaalien välillä selittyvät osittain toimintaympäristöillä, kuten infrastruktuurilla, tapahtumien mittakaavalla sekä valtioiden ilmastopolitiikalla ja kulttuurisilla tekijöillä. Euroopassa tiukempi ilmastopolitiikka ja vahvempi yhteiskunnallinen sitoutuminen kestäväan kehitykseen luovat painetta myös tapahtuma-alalle kehittää vastuullisuuttaan. Yhdysvalloissa puolestaan liikkumiskulttuuri ja ilmastopolitiikan hajanaisuus vaikuttavat siihen, millaisia ratkaisuja festivaaleilla on realistista toteuttaa.

Tulevaisuuden näkökulmasta festivaalien ympäristövaikutusten vähentäminen edellyttää siirtymistä yksittäisistä toimenpiteistä kohti laajempia järjestelmätason ratkaisuja. Erityisesti matkustamisen ohjaaminen, uusiutuvan energian hyödyntäminen, kasvipohjaisen ruokatarjonnan lisääminen ja kiertotalouden laajempi integrointi nousevat keskeisiksi kehityskohteiksi. Teknologinen kehitys, kuten älykkäät energiajärjestelmät ja digitaaliset palvelut, tarjoaa uusia mahdollisuuksia päästöjen vähentämiseen.

Täysin päästöttömien festivaalien järjestäminen ei ole nykyteknologialla realistista, mutta merkittäviä päästövähennyksiä on mahdollista saavuttaa yhdistämällä rakenteellisia, teknologisia ja kuluttajakäyttäytymiseen vaikuttavia ratkaisuja. Keskeistä on, että vastuullisuus ei jää yksittäisten toimien tasolle, vaan siitä muodostuu olennainen osa festivaalien suunnittelua, toteutusta ja kehittämistä myös tulevaisuudessa.

Lähteet

- A Greener Future (2024). AGF annual festival sustainability insight. Noudettu 14.4.2026 osoitteesta <https://www.agreenerfuture.com/blog-agf/bayq0sxbqml8vco4ed4cdwx3znoxn3>
- A Greener Future (2024). AGF annual festival sustainability report. Noudettu 14.4.2026 osoitteesta https://ntia.co.uk/wp-content/uploads/sites/13/2024/04/AGF-Annual-Festival-Sustainability-Report-2023_compressed.pdf
- Bosser Carenys, M. (2021). Environmental implications of zero-waste music festivals. Noudettu 30.4.2026 osoitteesta <https://studenttheses.uu.nl/handle/20.500.12932/41061>
- Climate Change Committee (n.d.). Climate action. Noudettu 1.5.2026 osoitteesta <https://www.theccc.org.uk/climate-action/>
- Coachella (n.d.). 2026 Getting Here. Noudettu 28.4.2026 osoitteesta <https://www.coachella.com/getting-here>
- Coachella (n.d.). Past festivals. Noudettu 20.4.2026 osoitteesta <https://www.coachella.com/past-festivals>
- Collins, A. & Cooper, C. (2016, 27. toukokuuta). Measuring and managing the environmental impact of festivals: the contribution of the ecological footprint. Noudettu 14.4.2026 osoitteesta <https://www.tandfonline.com/doi/pdf/10.1080/09669582.2016.1189922>
- Flow Festival (2025). Flow festivalin materiaali- ja hiilijalanjälki. Noudettu 28.4.2026 osoitteesta <https://www.flowfestival.com/uploads/2026/01/c-Flow-Impacts-2025.pdf>
- Flow Festival (n.d.). Meistä. Noudettu 19.4.2026 osoitteesta <https://www.flowfestival.com/flow-festival/meista/>
- Glastonbury Festival (n.d.). History & Gallery. Noudettu 20.4.2026 osoitteesta <https://www.glastonburyfestivals.co.uk/history/>
- Glastonbury Festival (n.d.) Info. Noudettu 28.4.2026 osoitteesta <https://www.glastonburyfestivals.co.uk/info/getting-to-glastonbury>

- Lorincz, K., Formadi, K. & Ernszt, I. (2023, 15. helmikuuta). Towards a more resilient festival industry: an analysis of the adoption of risk management models for sustainability. Noudettu 14.4.2026 osoitteesta https://www.researchgate.net/publication/368557522_Towards_a_More_Resilient_Festival_Industry_An_Analysis_of_the_Adoption_of_Risk_Management_Models_for_Sustainability/fulltext/63ee2c9e51d7af05402e37ef/Towards-a-More-Resilient-Festival-Industry-An-Analysis-of-the-Adoption-of-Risk-Management-Models-for-Sustainability.pdf?
- Ruohonen, A. & Bird, T. (2018). Finnish events put sustainability at the forefront. Noudettu 14.4.2026 osoitteesta <https://finland.fi/business-innovation/finnish-events-put-sustainability-at-the-forefront/>
- Stanford University, Woods Institute for Environment (2025, 21. lokakuuta). Meat's Environmental Impact. Noudettu 20.4.2026 osoitteesta <https://woods.stanford.edu/news/meats-environmental-impact>
- Šuškevičė, V. & Kruopienė, J. (2021). Improvement of packaging circularity through the application of reusable beverage cup reuse models at outdoor festivals and events. Noudettu 20.4.2026 osoitteesta <https://www.mdpi.com/2071-1050/13/1/247>
- TheStreet. (2026, 22. huhtikuuta). Coachella 2026 hits \$200M, but profit isn't what you'd expect. Noudettu 20.4.2026 osoitteesta <https://www.thestreet.com/entertainment/coachella-2026-hits-200m-but-profit-isnt-what-youd-expect>
- Vaasa Festival (2025, 4. elokuuta). Vaasa Festivalin juhluvuodessa mukana paljon onnea – tapahtuma keräsi yli 15 500 kävijää oheistapahtumineen. Noudettu 20.4.2026 osoitteesta <https://vaasafestival.fi/uutiset/vaasa-festivalin-juhluvuodessa-mukana-paljon-onnea-tapahtuma-kerasi-yli-15-500-kavijaa-oheistapahtumineen/>
- Vaasa Festival (n.d.). Vastuullisuus. Noudettu 20.4.2026 osoitteesta <https://vaasafestival.fi/vastuullisuus/>

Vaasa Festival (n.d.). Wine & Food. Noudettu 28.4.2026 osoitteesta

<https://vaasafestival.fi/wine-food-2/>

Valtioneuvosto (2024, 28. kesäkuuta). Finland's Integrated National Energy and Climate

Plan Update. Noudettu 1.5.2026 osoitteesta <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-327-527-0>

Ympäristöministeriö (n.d.). Euroopan unionin ilmastopolitiikka. Noudettu 1.5.2026

osoitteesta <https://ym.fi/euroopan-unionin-ilmastopolitiikka>